

บทที่ 6

สรุป และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุป

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบของนโยบายการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน กรณีการแปลงทรัพย์สินทางปัญญาเป็นทุน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของนโยบายฯ ต่อการลงทุนประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ โดยมีทรัพย์สินทางปัญญาเป็นองค์ประกอบ รวมถึงมาตรการสนับสนุนการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ในเชิงพาณิชย์ เพื่อให้สามารถสร้างข้อกำหนดเชิงนโยบายในการพัฒนาการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ในเชิงพาณิชย์

วิธีการศึกษา ใช้แนวทางการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Studies) ในลักษณะของกรณีศึกษา (Case Study) โดยมีขอบเขตของการศึกษากำหนดเฉพาะการนำสินทรัพย์ประเภททรัพย์สินทางปัญญาประเภทสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ และเครื่องหมายการค้า ในช่วงปี 2547-2549 การรวบรวมข้อมูลกระทำใน 2 ระดับ ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ อาศัยการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มเป้าหมาย 3 ส่วน คือ ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา และเจ้าหน้าที่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยที่สนับสนุนสินเชื่อภายใต้นโยบาย สำหรับข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่รวบรวมจากเอกสาร เว็บไซต์ ทั้งภายใน และต่างประเทศ

กรอบแนวคิดทางทฤษฎี มุ่งเน้นให้เห็นความสำคัญของการนำทรัพย์สินทางปัญญามาใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ซึ่งจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับการลงทุนที่มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ดังทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจของโจเซฟ ชุมปีเตอร์ (Josept Suchumpeter) ที่เห็นว่า 2 สิ่งที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ คือ ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) และการนำสิ่งประดิษฐ์คิดค้น (Innovation) มาใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ในส่วนของตัวทรัพย์สินทางปัญญาของวิลเลียม ฟิชเชอร์ (William Fisher) ผู้เขียนทฤษฎีทรัพย์สินทางปัญญา (Theories of Intellectual Property) เห็นว่าสิ่งประดิษฐ์ หรือทรัพย์สินทางปัญญาต้องเป็นที่ยอมรับของสังคมส่วนใหญ่ จึงจะให้ผลตอบแทนต่อผู้ที่สร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญานั้นๆ และสังคมจะเป็นผู้กำหนดให้ผู้ประดิษฐ์คิดค้นงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม และต้องพัฒนาไปเรื่อยๆ ตามที่สังคมต้องการ

ในประเทศไทยมีวิวัฒนาการของทรัพย์สินทางปัญญา โดยเริ่มจากมีการตั้งหอทะเบียนเครื่องหมายการค้า ปี พ.ศ. 2453 และพัฒนาเรื่อยมาเพื่อรวบรวมทรัพย์สินทางปัญญาให้อยู่ในแหล่งเดียวกัน ซึ่งทรัพย์สินทางปัญญาเหล่านี้ได้รับความคุ้มครองสิทธิของผู้ครอบครองมากขึ้นตามที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาอยู่

นโยบายการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนเป็นนโยบายของรัฐบาลภายใต้การนำของพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2547 เป็นจุดเริ่มการนำทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหลักประกันสินเชื่อ เพื่อเข้าถึงแหล่งทุนในการประกอบธุรกิจที่นำทรัพย์สินทางปัญญาเป็นองค์ประกอบ โดยมีมาตรการสำคัญที่จะเป็นตัวสนับสนุน ได้แก่ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญา และการรับจดทะเบียน การหาวิธีประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาให้เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการ และสถาบันการเงิน และการสร้างระบบการระงับข้อพิพาทนอกศาล (Clearing House) เป็นแนวปฏิบัติเมื่อเกิดกรณีผิดนัดชำระหนี้ หรือเกิดหนี้เสีย รวมทั้งมาตรการสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการด้านการบริหารจัดการธุรกิจ และกระตุ้นประชาชนให้เห็นถึงความสำคัญของการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ภายใต้นโยบายดังกล่าวในช่วง 3 ปี (2547-2549) ส่งผลให้มีการจดทะเบียนและจัดแจ้งทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก และสถาบันการเงินอนุมัติสินเชื่อให้ผู้ประกอบการที่ครอบครองทรัพย์สินทางปัญญา จำนวน 69 ราย วงเงินรวม 68.95 ล้านบาท โดยมีปัญหาสำคัญ คือ ระบบการประเมินราคาทรัพย์สินทางปัญญายังไม่เป็นที่ยอมรับ ส่งผลให้สถาบันการเงินเข้มงวดในการวิเคราะห์แผนธุรกิจเพื่อดูความสามารถในการชำระหนี้ เพื่อลดความเสี่ยงของสถาบันการเงินในการให้สินเชื่อ

ผลการศึกษา สรุปได้ว่า นโยบายการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน กรณีการแปลงทรัพย์สินทางปัญญาเป็นทุน เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลกระทบในแง่บวกทั้งผู้ประกอบการ กรมทรัพย์สินทางปัญญา และสถาบันการเงิน ซึ่งผลกระทบที่มีต่อผู้ครอบครองทรัพย์สินทางปัญญา ในแง่ความคิดที่จะดำเนินธุรกิจโดยมีทรัพย์สินทางปัญญาเป็นองค์ประกอบ โดยเฉพาะการมีโอกาสในการเข้าถึงเงินทุน ในการพัฒนา ปรับปรุงสินค้า การประชาสัมพันธ์สินค้า และการอบรมให้ความรู้ ผลกระทบที่มีต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญามีในแง่การปรับเปลี่ยนภารกิจต่างๆ ของกรมในการกระตุ้นให้เกิดการนำทรัพย์สินทางปัญญามาใช้ในเชิงพาณิชย์ การประเมินมูลค่าของทรัพย์สินทางปัญญา และผลกระทบต่อสถาบันการเงินเรื่องการปรับเปลี่ยนแนวคิดการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาให้เป็นสินทรัพย์ที่จับต้องได้เหมือนสินทรัพย์

6.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากนโยบายการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนต่อผู้ประกอบการ พบว่าไม่สามารถดำเนินนโยบายโดยการให้เงินทุนเพียงอย่างเดียว แต่มีปัจจัยอื่นเป็นองค์ประกอบต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการที่ต้องการพัฒนา ปรับปรุงสินค้า และขยายธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ ฉะนั้นต้องมีการจัดมาตรการเสริมต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ และจากจำนวนผู้ที่ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากสถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการมีจำนวนน้อยกว่าผู้ที่ครอบครองเอกสารสิทธิ์ ควรทำการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่โครงการจากตัวอย่างผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ครอบครองทรัพย์สินทางปัญญาได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เพิ่มขึ้น

ปัญหาของการเข้าร่วมโครงการมีเพียงเรื่องระยะเวลาในการอบรมเขียนแผนธุรกิจที่ใช้ระยะเวลาฝึกอบรมสั้นเกินไปทำให้ไม่สามารถเข้าใจวิธีการคิด หรือเขียนได้อย่างถูกต้อง

6.3 ข้อจำกัดของการศึกษา

6.3.1) เนื่องจากผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจไม่สามารถติดต่อได้ จึงรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สถาบันการเงินผู้วิเคราะห์โครงการ และอนุมัติสินเชื่อ ตลอดจนเป็นผู้ติดตามดูแลการประกอบธุรกิจของลูกค้าดังกล่าว ซึ่งจะเป็นข้อมูลในภาพรวม

6.3.2) ระยะเวลาของการดำเนินโครงการสั้นไป ทำให้ผลการดำเนินงานมีน้อยเกินไป จึงไม่สามารถสรุปถึงผลการดำเนินงาน มาตรการต่างๆ ได้อย่างชัดเจน

6.4 ข้อเสนอแนะเพื่อศึกษาต่อ

เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องข้อมูลปฐมภูมิ และระยะเวลาในการดำเนินโครงการแปลงทรัพย์สินเป็นทุน มีระยะเวลา 3 ปี ทำให้การศึกษาเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาต้องศึกษาถึงปัจจัยและมาตรการต่างๆ ที่จะสนับสนุนให้นำทรัพย์สินทางปัญญามาใช้ในเชิงพาณิชย์

6.4.1) ศึกษาเฉพาะเรื่องของปัจจัย และมาตรการต่างๆ ของทรัพย์สินทางปัญญาในการนำมาแปลงเป็นทุน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

6.4.2) ศึกษาถึงประสิทธิภาพเชิงกลยุทธ์ด้านการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาทางทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย

6.4.3) ศึกษาวิธีการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา และการป้องกันความเสี่ยง
ในการนำมาใช้ในเชิงพาณิชย์